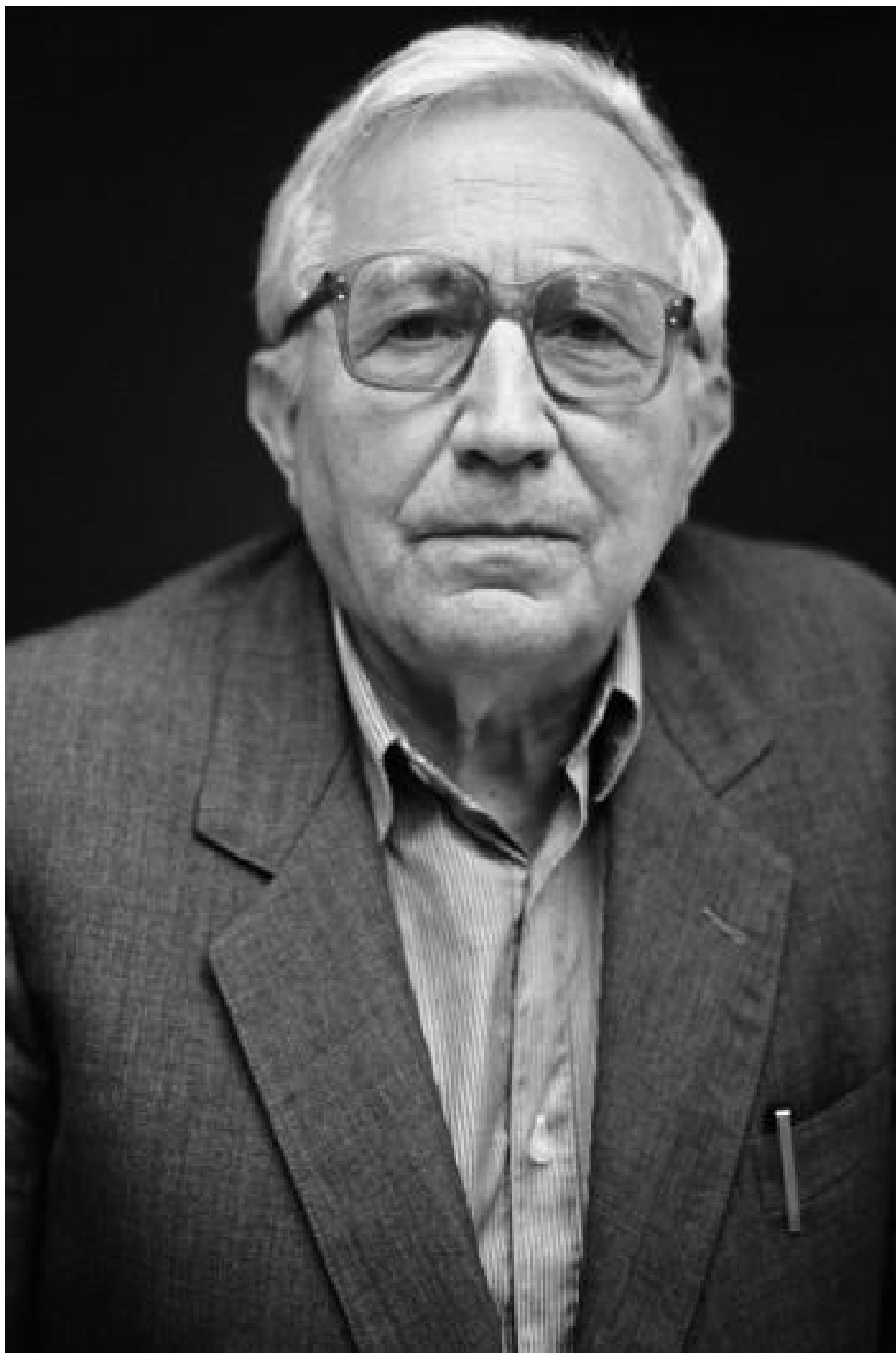

24.04.2024 - 10 ROCZNICA ŚMIERCI TADEUSZA RÓŻEWICZA

(1921-2014)

Krótką notatka o TADEUSZU RÓŻEWICZU

Tadeusz Różewicz urodził się 9 października 1921 r. w Radomsku jako czwarty z pięciu synów Stefanii Marii zd. Gelbard i Władysława Różewicza. Uczęszczał do Gimnazjum im. Feliksa Fabianiego w Radomsku, w którym uzyskał małą maturę. Wybuch wojny przerwał jego starania o przyjęcie do Liceum Leśnego w Żyrowicach i szkoły Marynarki Handlowej w Gdyni. Młody Tadeusz Różewicz zaczął pracować jako goniec i magazynier w Kreishauptmannschaftcie w Radomsku, potem jako pracownik magistracki w kwaterunku, w końcu został uczniem stolarskim w Fabryce Mebli Giętych Thonet.

W 1942 r. został zaprzysiężony w AK pod pseudonimem „Satyr”. Trafił do oddziałów leśnych, walczył z bronią w ręku od czerwca 1943 r. do początków listopada 1944 r. na terenie powiatów radomszczańskiego, koneckiego, włoszczowskiego, opoczyńskiego i częstochowskiego. Równocześnie tworzył – pisał wiersze i prowadził pismo „Czyn Zbrojny”.

Tuż po wojnie Tadeusz Różewicz mieszkał w Częstochowie, tam też poznał Juliana Przybosa, który ściągnął go do Krakowa, gdzie młody poeta zdał maturę i został studentem historii sztuki na Uniwersytecie Jagiellońskim. Studiów jednak nie ukończył. Przyjaźnił się z reprezentantami neoawangardy krakowskiej: Tadeuszem Kantorem, Jerzym Nowosielskim, Andrzejem Wróblewskim, Andrzejem Wajdą. W 1950 r. udało mu się wyjechać na rok do Budapesztu. Po powrocie, nie mając szans na własne mieszkanie, przeniósł się do Gliwic, gdzie poślubił Wiesławę Kozłowską (z którą przeżył później 75 lat) i doczekał się dwóch synów: Kamila i Jana. To jednak trudny okres w życiu Tadeusza Różewicza – do fatalnych warunków materialnych dokłada się ostra krytyka środowiska literackiego. Dopiero śmierć Józefa Stalina w 1953 r., a następnie odwilż gomułkowska zmieniają oblicze polskiej literatury, a wraz z nim – stosunek krytyki literackiej do twórczości Tadeusza Różewicza.

Gdy może, poeta podróżuje: w 1956 r. do Mongolii, rok później do Paryża, a w kolejnym roku do Chin (w ciągu kilkunastu lat spędzonych w Gliwicach ponad 20 razy wyjeżdżał za granicę). W 1968 r. przenosi się do Wrocławia, w którym pozostaje kolejne 46 lat swojego życia – aż do śmierci.

Tadeusz Różewicz zmarł 24 kwietnia 2014 r. we Wrocławiu, ale nie spoczął w tym mieście. Zgodnie z ostatnią wolą poety – miłośnika Karkonoszy – jego prochy zostały

złożone na małym cmentarzu tuż przy kościele Wang, sprowadzonym do Karpacza w 1842 roku z norweskiej miejscowości Vang.

Charakterystyka twórczości

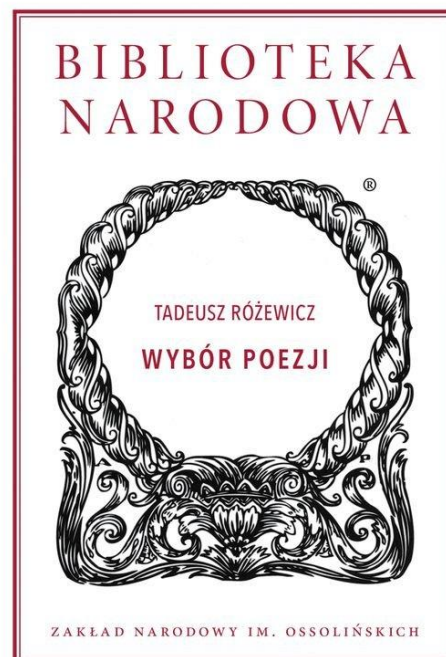
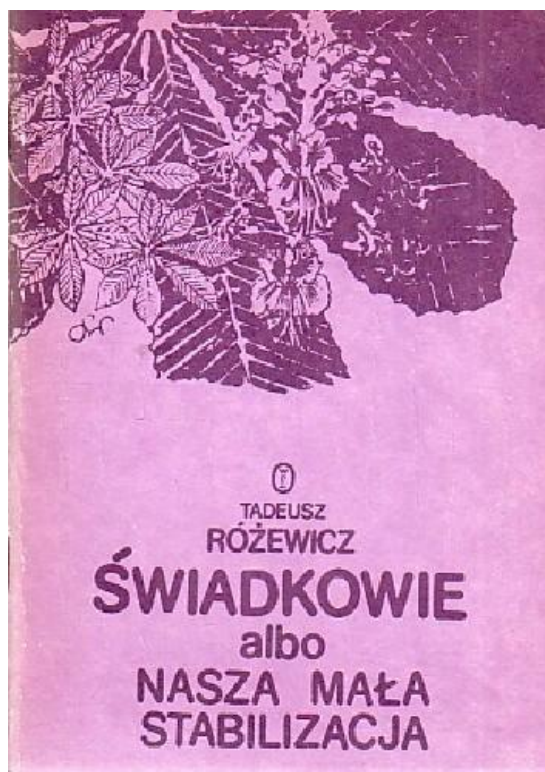
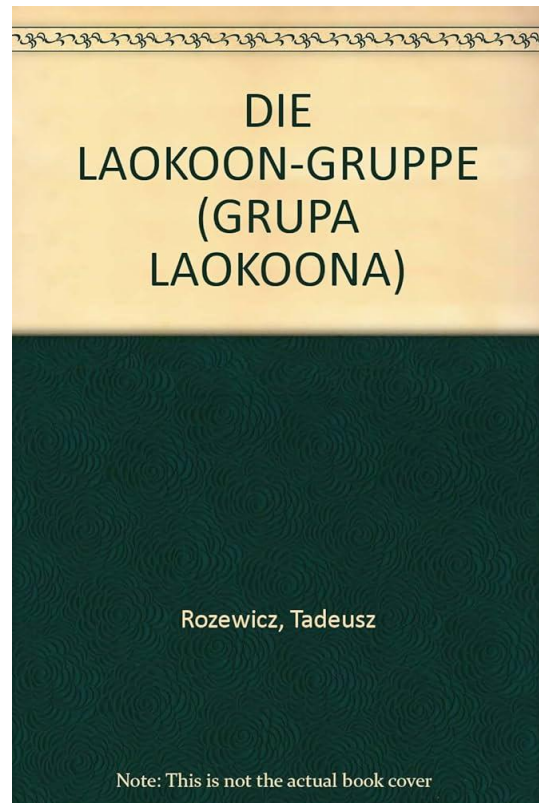
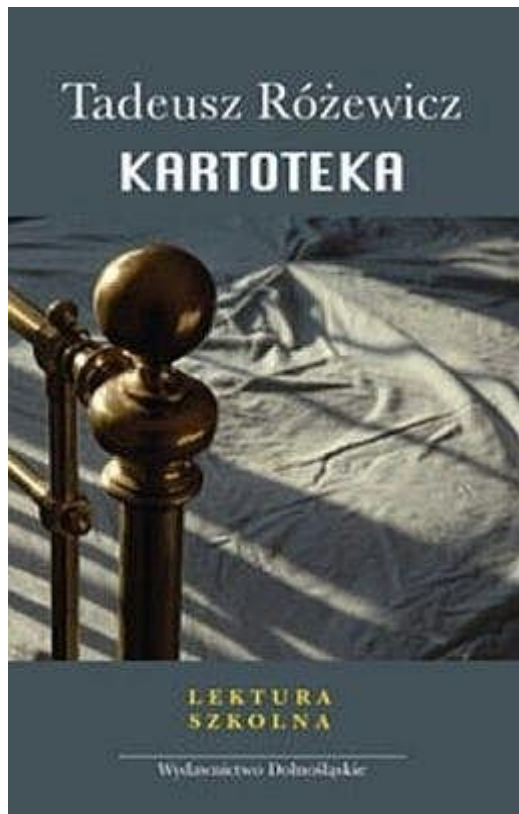
Twórczość Tadeusza Różewicza jest tak wszechstronna i różnorodna, a przy tym ponadczasowa i uniwersalna, że aż trudno uwierzyć, że ten niezrównany poeta, dramaturg i myśliciel nie doczekał się Nagrody Nobla. Tadeusz Różewicz w genialny sposób potrafił łączyć przeciwieństwa: klasycznej, kunsztownej formy używał do wyrażania nowych, niekonwencjonalnych treści, a tematami starym jak świat nadawał innowacyjną formę – nikt poza nim w sposób tak skuteczny i nowatorski nie przemyślał na scenę niedocenianej niekiedy tradycji. Rewelacyjnie operował ironią, miał odwagę spojrzeć na problemy z różnej perspektywy, nawet tej nieakceptowanej społecznie. Jest twórcą unikatowej poetyki, w szczególności wersyfikacji, zwanej od jego nazwiska stylem różewiczowskim.

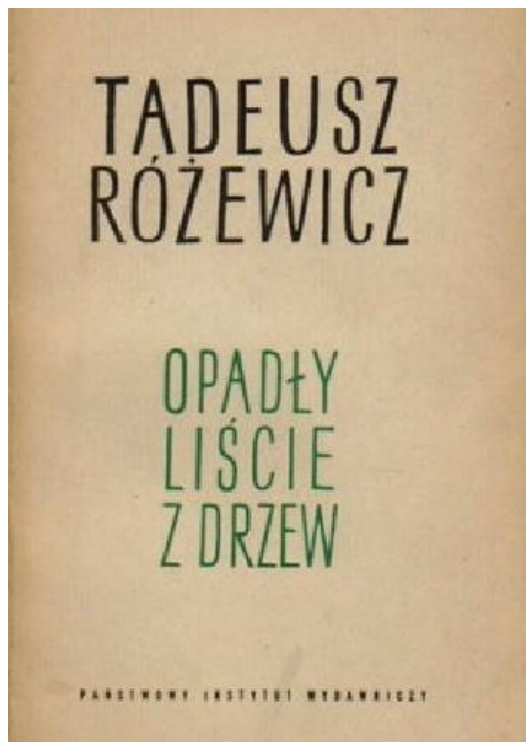
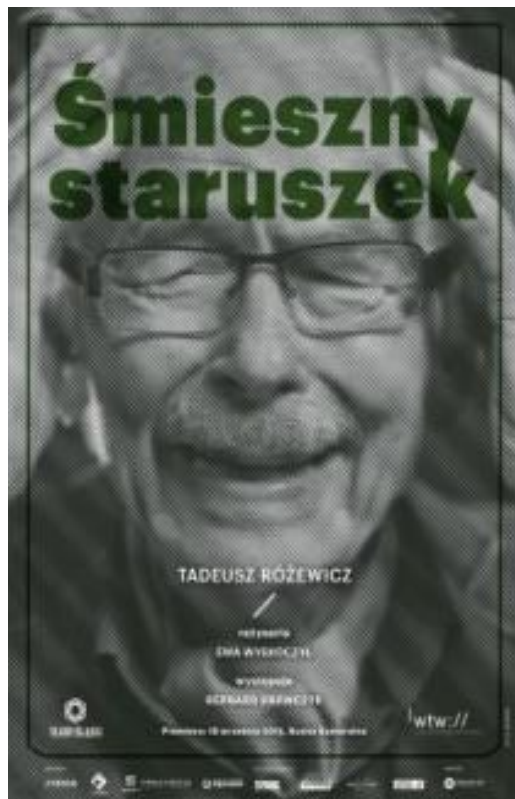
Najważniejszym, najbardziej znanym i cenionym dziełem Tadeusza Różewicza jest niewątpliwie *Kartoteka* – dramat z 1960 r. Na uwagę zasługują też inne dramaty: *Grupa Laokoon* (1962), *Świadkowie* albo *Nasza mała stabilizacja* (1964), *Wyszedł z domu* (1965), *Śmieszny staruszek* (1965), *Stara kobieta wysiaduje* (1969), *Akt przerywany* (1970), *Rajski ogródek* (1971), *Na czworakach* (1972), *Białe małżeństwo* (1975), bardzo kontrowersyjne *Do piachu* (1979), *Pułapka* (1982), *Kartoteka rozrzucona* i *Palacz* (1997); zbiory opowiadań: *Opadły liście z drzew* (1955), *Przerwany egzamin* (1960), *Śmierć w starych dekoracjach* (1970), *Wędrowka wędrowca* (1975), *Te kwiaty* (1983), *Flagi* (2013); około 60 zbiorów wierszy i poematów, w tym prekursorskie *Echa leśne* (1944), tomiki *Niepokój* (1947, tu też *Ocalony*), *Czerwona rękawiczka* (1948), *Srebrny kłosa* (1955, tu m.in. *Przepaść*), *Formy* (1958, tu *List do ludożerców*), *Zielona róża* (1961, wyd. wraz z *Kartoteką*), *Głos Anonima* (1961, tu *Et in Arcadia ego*), *Nic w płaszczu Prospera* (1962), *Duszyca* (1977), *Zawsze fragment* (1996), *Zawsze fragment. Recycling* (1998, nagroda Nike), *Matka odchodzi* – (1999, nagroda Nike), *Nożyk profesora* (2001, nagroda Nike), *Wyjście* (2004, nagroda Nike), *Nauka chodzenia. Gehlen lernen* (2007), *Kup kota w worku. Work in progress* (2008).

Źródło:

<https://www.nck.pl/projekty-kulturalne/projekty/patroni-2021/bio/tadeusz-rozewicz>

ZNANE UTWORY

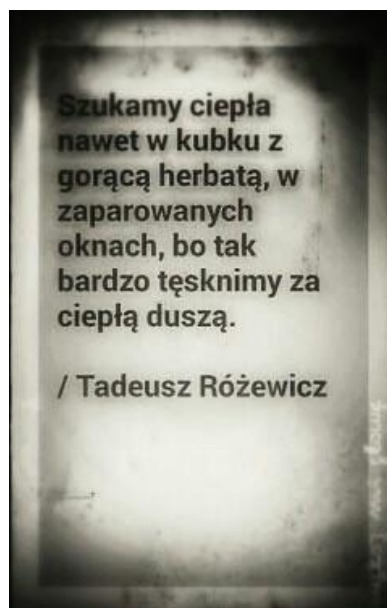

SŁYNNE CYTATY

CHCESZ POMÓC? ODEZWIJ SIĘ! PODOBA CI SIĘ? PODAJ DALEJ!

[KONASZEWICZ.EU](http://www.konaszewicz.eu)

*“Długo wędrowałem,
zanim doszedłem do siebie...”*

- Tadeusz Różewicz

